

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Iudicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

35 Otium fugere. otiosos fugare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

immitteret. Dic (inquit idem S. Augustinus, de Verbo Domini in Matth. serm. 8.) tibi lumen non esse, & elama quod scriptum est: *Lumine tuo Domine illuminabis tenebras meas.* A me enim non nisi tenebrae: Tu autem lumen fugatis tenebras, &c.

SIGNVM XXXV.

otium vitare.

OTIVM TVRPE, TANQVAM MALORVM omnium scaturiginem, fugere: otiosam, ac cessatione torpentem vitam agentis è Repub. explodere, & extinguere.

Natura humana sicut duris laboribus inflectitur, ita per otia torpètia fatuatur, ait Calpurnius, (1. Var. epist. 39.) Et Alcibiades inquit, apud Thucyd. lib. 6. ciuitatem negotio am, si negotium cum otio commutet, statim euerfionem, aut minimum, status mutationem passuram. Et Catullus Carm. 52. *Otium & Reges, simul, & beatas perdidit vrbes.* Plato, epist. ad Prop. Otiosus semper desiderijs viuuit, &c.

1. Hinc Theodoricus Gothorum Rex curauit, ut suo æuo nullarum artium cessaret industria, si uel ubique lateret inquireretur. Eius in Paneg.

2. Apud Romanos æuo M. Aurelij Imp. in otio animaduersum est, interdictumque, ne quis leuissera professionis sue per Urbem ambularet: si secus, opus foret Censorium: condemnabaturque male feriatas, si ita videretur, ad opus publicum. Ant. de Gueu. 1. Hor. Princ. cap. 2.

Appius Claudius ait: apud Val. lib. 7. cap. 2. Ne-
gotium populi Romani melius, quàm otium cõ-
mitti: non quòd ignoraret, quàm iucundus tran-
quillitatis status esset, sed quòd animaduerneret,
impotentia Imperia agitatione rerum ad virtu-
tem capeffendam excitari, nimia quiete in defi-
nitam resolui. Et sanè, negotium, nomine horri-
bum, ciuitatis Romanæ mores in suo statu conti-
nuat: blandæ appellationis requies plurimis vi-
uis resperfit.

M. Cato, cùm, capta Carthagine, in Senatu
deliberaretur, num vrbs funditus deleri deberet,
contra Scipionem censuit, non tollendam esse æ-
mulam Imperij, ne, ea sublata, deesset, quæ lacef-
teret, & exerceret milites Romanos: futurum e-
ram, vt milites, deficientibus externis bellis, mo-
derent interna bella, patriæ pernitiola. Plut. in
Scip.

Sinenses populi Indici, barbari alioqui, ac reli-
gionis nostræ expertes, vsque aded ab otio, ceu
est quadam, sibi cauent, vt neminem prorsus
torrari patiantur: sic omnibus occupatis, vt ma-
gister sit opificum industria, an litteratorum se-
ditas, dubium sit. Certè tertium genus homi-
num, hoc est, otiosorum, apud Sinas nequaquam
inuenitur. Ex Epist. Indic. Apul. lib. Florid. 1. Scri-
bit, aded veteribus Indis exotum fuisse otium, vt
non prius adolescentibus edulia apponerentur,
quàm facta disquisitione, quid à lucis ortu didi-
issent, vel fecissent: qui nihil respondebat, im-
probus foras triclinio extrudebatur.

D. Ioan. a Chokier, in Thesauro Polit. Aphor. lib.
cap. 19. ait, se Lutetiæ non sine risu vidisse defi-
cos & validos mendicantes instar asinorum
plau-

*Hoc est otium
domo & fa-
milia sua
exigere.*

plaustris ligari ad asportandas ciuitatis sordes.

7. *Carolus Magnus* filios suos primum liberalibus studijs erudiri, tum, quamprimum aetas patiebatur, equorum regimine, armis, ac venationibus exerceri fecit: filias vero lanificio assuescere, colloque ac fuso, ne per otium torperent, operam dare, atque ad omnem honestatem erudiri iussit. *Belleforestus in eius vita.* Sic & *Augustus Caesar* filiam & neptes lanificio assuesfecit. *Sueton. cap. 64.* *Euripid.* Quemadmodum, inquit, *Virtus* per labores incedit: ita per otia *Vitium.* *Semper enim,* vt *Lucanus* canit, *variā dant otia mentem.*

8. *Maximinus Imp.* à *Tribunis* quibusdā suis reprehensus, parū decere militū ducē & imperatorē tantopere laborare: Ego verò, inquit, quò maior fuero, eò magis laborare cupio. *Xenophon:* Fortibus viris quasi obsonia quaedam sunt labores.

9. *Alexāder Magnus:* Nihil est, inquit, magis feruile, quàm luxuria: nihil magis regium, quàm labor. *Cyrus Xenophontei:* Ego, inquit, arbitror, decere Principem anteire subditis, non vita delicias, & laborum experire: sed eo, quod rebus prouideat, laboresque libenter subeat.

10. Nulla iustitiæ æquitas, nec prudentiæ rationem habet, vt qui nullam Reip. utilitatē adferunt, à Magistratu honorentur, & Reip. opibus sagmentur, & quod erat industrijs & fortibus hominibus tribuendum, ignavis & otiosis tribuatur: imò vt apes fucos ignauū pecus arcent, quòd nec mel conficiant, sed apum cura & sedulitate confectum mel intemperanter absumant: sic homines ignaui, qui nullam Reip. operam nauant, omnes tamen Reip. opes liguriunt, atque deuorant, à Regni finibus expellendi & eijciendi sunt, ne & alios

illos suo pernicioso exemplo inficiant.

10. *Dionysius Senior* cuidā percontanti, nū esset otiosus? Absit, inquit, vt hoc mihi vnquā accidat. Pensit turpissimum esse Regi, vacare vnquam à Reip. negotijs. *Plut. in apophr. Reg. Cal. lib. II. ca. I.*

11. *Probus Imp.* non patiebatur militem esse otiosum: sed multa opera militari manu perfecit, uticens: Annonam gratuitam militem comedere non debere. *Fl. Vopiscus.*

12. *M. Cato Censorius* tria in tota vita detestari solebat: arcanū aliquod foeminae credere: si trássisset nauis, quò pedibus accedere licuisset: & si qua dies ei per incuriā inanis effluxisset. *Plut. in eius Vita.* Idē in libro, qui inscriptus est, *Carmen de Martibus*: Vita, inquit, humana prope vt ferrū est. Ferrū si exerceas, cōteritur: si nō exerceas, tamen abigo interficit. Itē: Homines exercendo videmus conteri: si nihil exerceas, inertia atq; torpore plus detrimenti facit, quā exercitatio. *Gellius lib. II. cap. 2.* Otiosi venenum Reip. nominantur.

13. *Antoninus Pius Imp.* multis subtrahebat salaria, quos otiosos videbat viuere, dicens: Nihil esse crudelius, quàm si Reip. ij arroderent, qui nihil in eam suo labore conferrent.

14. *Seuerus Imp.* Symbolum Tribuno dari iussit: Laboremus. *Pertinax*, ad Imperium ascitus, dedit: Militemus. *A. Elius Spartianus.*

15. Apud *Athenienses* otium & inertia in forū ac iudicium, (perinde ac delictū aliquod) vocabantur, seu trahebantur: singuliq; annis omnes omnino cives adesse corā Magistratu tenebantur, responsuri qua arte, quibus opibus ipsi sui que vitā transigerent. Qui ea in re mentiebatur, mortis poenam subibat. Non ignorabant inopia causam esse

esse pigritiam, & per inopiam plerosque impelli ad flagitia, vt loquitur *Isocr. Orat. Areop.* Atque Areopagitarum hæc in primis cura & sollicitudo fuit, qui morum ac disciplina publicæ custodes ab *Isocrate* dicuntur. Eos *Cleanthem*, *Menedemum*, & *Asclepiadem*, novos Philosophos, & qui in nullis erant facultatibus, euocasse, atque interrogasse memoriz traditur: qui fieri posset, cum toto die Philosophiæ operam nauarent, ac nihil penitus possiderent, eorum corpora nihilominus tam bene se haberent, ac tam robusta essent. Ceterum Philosophos iussisse adduci molitores, & hortulanum, victus sui optimos testes, qui diceret, vti apud se singulis noctibus, aqua nunc tarienda, nunc volutatione rotæ atque pistri pro opera duas drachmas lucrifacerent. Itaque magno opere admiratos Areopagitas, non solum *Cleanthem*, *Menedemum*, & *Asclepiadem* in nouis commisisse: sed & ducentarum drachmarum munere donauisse. *Cleanthes* accipere noluit. *Plutarchus* ex *Athemmo* lib. 4. cap. 2. & lib. 5. cap. 2. & *Plutarchus* tertio lib. 7. *Diod.* lib. 1. cap. 6. *Val. Max.* lib. 2. cap. 7. *Gell.* lib. 12. cap. 7.

17. Narratur & apud *Corinthios* hunc morem fuisse, vt si quem cernerent splendidius obitari, hunc interrogarent, vnde ille sumptus existeret, quidue ageret. Quod si huic vitæ sumptus suppeterent, frui sinebant: si autem sumptus facultates excederent, iubebant in potestate moderatius vti, ni parerent, multam imponebant. Quod si, cum nihil haberet, tamen in potestate didè & oppiparè viueret, necandum carnis sumptibus participare &c. necesse esset. *Diphilus* in *Stoicis*

utro: *Athen. lib. 5. cap. 2. Dipnosoph.* Magistratus habebit oculus in summitate sceptri vigilan-

18. *Claudius Nero* solitus est dicere: Capuam fuisse *Hannibali Cannā*, hoc est, perniciem: propterea quod in ea suos milites, meretriculis, balneis, alijsque id genus delicijs mancipatos, passus est effeminari.

19. *Amasis Rex* apud *AEgyptios* hanc legem condidit, vt singuli eorum singulis annis apud Prouinciarum Præsides demonstrarent, vnde viverent. Et qui aut hoc non faceret, aut non demonstraret, se legitime viuere, is morte afficeretur. *Herod. lib. 2. Plutarch. in Solone, Aelian. 4. cap. 1.* Eandem legem *Solon*, ab *AEgyptijs* mutuatus, *Atheniensibus*, vt attigi, tulit.

20. Cū nuntiatum esset *Ephoris Lacedæmoniorum*, quosdam deambulationibus, vt pomeridianis, cum mandato miserunt ad eos, qui dicerent: Ne deambuletis, vt genio indulgeatis potius, quam vt corpus exerceatis: nam oportere *Lacedæmonios* non deambulationibus, sed exercitijs suam valetudinem parare, & tueri. *AElian. lib. 4. cap. 1. de Var. hist.*

21. Apud *Argos*, (his adde *Sardoas*,) etiam, si quis in re quærenda negligens foret, & remissus, non si desidiofum aut segnem viderent, rationem reddere, (quo artificio,) victum quæreret, (sibi pararet,) apud Magistrum, qui loco Censoris erat, reddere cogebatur. *Alex. lib. 3. cap. 13.*

22. Si quis apud *Lucanos* homini otioso, ac voluptuosis dedito mutuasit aliquid conuincitur, is mutuo dato priuatur. *Stobæus Serm. 42. ex Nicolao de Moribus Gentium.*

23. *Flōrentia* in *Hetruria* patrio instruo am-
 maduertitur in eos, qui otiosi & ignaui in ea
 ciuitate agunt. Ex his interrogatus aliquis, vnde
 victum sibi quærat, & vestitum, si respondere nō
 potest, nec vitæ innocentiam probare, vt sceleria
 conuictus plectitur, aut tanquam ciuitati peni-
 riosus, vrbe eijcitur. *Sabell. lib. 6. cap. 1.*

24. *Philippus II. Hispan. Rex* Principum vitam
 textorum vitæ similem esse dicebat. Quemad-
 modum enim textoris officium valde laborio-
 sum est, & non assiduitatem solum continuat,
 sed & totum hominem requirit, indefessum scilicet
 manuum ac pedum motum, defixos in telum
 oculos, quæ vt innumeris penè constat filis, arduè
 soluitur, rupto hîc filo, alibi intricato, ad quæ
 omnia reconcinnanda, tam oculi, quam manus,
 sine vlla mora, præsto esse debent: ita Reges &
 oculos, & manus, adeoque totum animam pro-
 ribus negotijs simul intentum habere, & ma-
 inè incommodis quibusuis occurrere oportet.

25. *Alexander Magnus* interrogatus qua ratione
 potissimum tota Asia potitus esset, respondit
 Μὴδὲν ἀναβαλλόμενος: omnia enim negotia
 conficiuntur assiduitate & industria. Vide *Am-
 mul. Virtut. 202.* Certè quemadmodum *Virtus*
 laboribus excolitur, ac magis, magisque
 crescit: ita degeneri otio languet, exole-
 ac diffuit. Inutilis turba & otiosi in

Rep. sunt similes humoribus
 vitiosis in corpore.

(*)